

HOME SCIENCE

Paper - II

OCT-11/23

Signature of Invigilators

Roll No.

(In figures as in Admit Card)

1. ....

Roll No. ....

2. ....

(in words)

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of fifty (50) multiple choice type questions. All questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method

Wrong method

OR

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper II only.
5. Read instructions given inside carefully.
6. Extra sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.
8. There shall be no negative marking.
9. Use of calculator or any other electronic devices is prohibited.
10. In case of any discrepancy in Gujarati and English version of Questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ પચાસ (૫૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ પાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

ખરી રીત :

ખોટી રીત :

અથવા

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheet ના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ પાનાઓમાં આપવાના રહેશે.
૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.
૬. આ બુક્લેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.
૭. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુક્લેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈપણ કાગળ પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવો નહીં.
૮. ખોટા જવાબ માટે નેગેટિવ ગુણાંકન પ્રથા નથી.
૯. કેલ્ક્યુલેટર અને ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો પ્રયોગ કરવાની મનાઈ છે.
૧૦. પ્રશ્નપત્રના પ્રશ્નોમાં ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષાંતરમાં કોઈ વિસંગતિ જોવા મળશે તો અંગ્રેજી અર્થને જ માન્ય ગણવામાં આવશે.

Home Science-II

1

[P.T.O.]

SEAL

HOME SCIENCE

PAPER - II

ગૃહ વિજ્ઞાન

પેપર-II

Note : This paper contains **FIFTY (50)** multiple-choice, matching questions, each question carrying **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

1. Which of the following food groups provides vitamin B₁₂ ?

- (A) Animal foods
- (B) Nuts and oil seeds
- (C) Vegetables
- (D) Cereals

2. A consideration of all factors-textural changes, enzymatic and non-enzymatic chemical reactions, micro-biological changes and cost, foods should be frozen to internal temperature of..... :

- (A) -18°C
- (B) -18°F
- (C) -80°C
- (D) -80°F

1. નીચેનામાંથી કયું આહાર જૂથ વિટામીન બી₁₂ આપે છે ?

- (A) પ્રાણીજ ખોરાકો
- (B) સુકો મેવો અને તેલીબીયાં
- (C) શાકભાજી
- (D) અનાજ

2. ખોરાકના બંધારણમાં ફેરફાર, ઉત્સેચક તથા બીન ઉત્સેચક રાસાયણિક પ્રક્રિયાઓ, સૂક્ષ્મજીવાણુઓમાં ફેરફાર અને કિંમત જેવા પરિબલોને ધ્યાનમાં રાખીને નીચેનામાંથી કયા તાપમાને ખોરાકને થીજવવો (ફ્રોજન) જોઈએ.

- (A) - ૧૮° સે.
- (B) - ૧૮° ફે.
- (C) - ૮૦° સે.
- (D) - ૮૦° ફે.

3. Which indicator is used for estimation of Ca by EDTA method ?

- (A) Phenolphthalein
- (B) Methyl orange
- (C) Eosin
- (D) Eriochrome Black-T

4. Tofu is prepared by using :

- (A) Groundnuts
- (B) Soyabean
- (C) Oats
- (D) None of the above

5. The raw material used for making butter is :

- (A) Cream containing about 60-70% fat
- (B) Milk containing about 30-35% fat
- (C) Cream containing about 30-35% fat
- (D) Butter oil containing about 0% moisture

3. ઈ.ડી.ટી.એ. પદ્ધતિ દ્વારા કેલ્શીયમના માપન માટે કયો સૂચક વપરાય છે ?

- (A) ફીનોલ્ફથેલીન
- (B) મીથાઈલ ઓરેંજ
- (C) ઈઓસીન
- (D) એરીઓક્રોમ બ્લેક-ટી

4. નીચેનામાંથી શું વાપરીને ટોફુ બનાવાય છે ?

- (A) શીંગદાણા
- (B) સોયાબીન
- (C) ઓટ્સ
- (D) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં

5. માખણ બનાવવા માટે નીચેનામાંથી કઈ કાચી સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

- (A) ૬૦ થી ૭૦% ચરબી ધરાવતી મલાઈ
- (B) ૩૦ થી ૩૫% ચરબી ધરાવતું દૂધ
- (C) ૩૦ થી ૩૫% ચરબી ધરાવતી મલાઈ
- (D) ૦% ભેજ ધરાવતું માખણ તેલ (બટર ઓઈલ)

6. Number of ATPs, produced in citric acid cycle are :
- (A) 10
(B) 12
(C) 08
(D) 46
7. Follicular hyperkeratosis (Phrynoderma) occurs due to deficiency of :
- (A) Vitamin A
(B) Vitamin K
(C) Vitamin D
(D) Vitamin B₁
8. Which of the following age group of children is beneficiary group under ICDS ?
- (A) 10-13 years
(B) 3-9 years
(C) 0-6 years
(D) None of the above
6. સાઈટ્રીક એસીડ સાયકલમાં નીચેનામાંથી કેટલાં એ.ટી.પી. ઉત્પાદન થાય છે :
- (A) ૧૦
(B) ૧૨
(C) ૦૮
(D) ૪૬
7. નીચેનામાંથી કયા વિટામીનની ખામીને કારણે ફોલીક્યુલર હાઈપરકેરેટોસીસ (ફ્રીનોડર્મા) થાય છે :
- (A) વિટામીન એ
(B) વિટામીન કે
(C) વિટામીન ડી
(D) વિટામીન બી_૧
8. આઈ.સી.ડી.એસ. ના લાભાર્થી તરીકે નીચેનામાંથી કઈ ઉંમર જૂથના બાળકોનો સમાવેશ થાય :
- (A) ૧૦-૧૩ વર્ષ
(B) ૩-૯ વર્ષ
(C) ૦-૬ વર્ષ
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં

9. Which of the following radiation energy has bacteriocidal effect ?

- (A) Gamma rays
- (B) Infrared rays
- (C) Visible rays
- (D) None of the above

10. The person with 30-39.9 BMI is :

- (A) Slim
- (B) Moderately obese
- (C) Severely obese
- (D) Normal

11. The organization chart is an effective tool of management which does not tell us about :

- (A) Functional units
- (B) Subordinate-supervisor relationship
- (C) How authority is vested in each position
- (D) None of the above

9. નીચેનામાંથી કઈ રેડિએશન શક્તિ બેક્ટેરિયાનો નાશ કરે છે ?

- (A) ગામા કિરણો
- (B) ઈન્ફ્રારેડ કિરણો
- (C) વીઝીબલ કિરણો
- (D) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં

10. 30 થી 39.9 બી.એમ.આઈ. ધરાવતી વ્યક્તિ હોય :

- (A) પાતળી
- (B) મધ્યમ સ્થૂળ
- (C) બહુ વધારે સ્થૂળ
- (D) સામાન્ય

11. વ્યવસ્થાની પ્રક્રિયાનું એક અસરકારક સાધન ‘ઓર્ગનાઈઝેશન ચાર્ટ’ છે કે જે નીચેની બાબતો અંગે માહિતી નથી આપતો :

- (A) એકમના કાર્યો
- (B) નીચલી પાયરીના કર્મચારી-નિરીક્ષકના સંબંધો
- (C) દરેક પાયરીમાં કેવી સત્તા આપવામાં આવે છે
- (D) ઉપરના પૈકી એક પણ નહીં

12. A daily record of cash received and payment made in small amount is called :

- (A) Petty cash book
- (B) Ledger
- (C) Purchase book
- (D) Balance sheet

13. With regards to personnel management every manager of a business establishment must know :

- (A) Law
- (B) Food rates
- (C) Legal implications of hiring staff
- (D) Formulation of Acts

14. Criteria to ensure consumer satisfaction in a canteen :

- (A) Variety of food and good service
- (B) Safety and sanitation
- (C) Color and texture of food
- (D) Nutrition and cooking method

12. નાની રકમમાં પૈસાની આવક અને ચૂકવણી માટે રાખવામાં આવતા રોજીંદી નોંધને કહે છે :

- (A) “પેટી કેશ બુક”
- (B) “લેજર”
- (C) “પરચેઝ બુક”
- (D) “બેલેન્સ શીટ”

13. કર્મચારી ગણની વ્યવસ્થાની બાબતે દરેક વ્યવસ્થાપકે ધંધાકિય સંસ્થાપન માટે નીચેની બાબતે જાણવું જરૂરી બને છે :

- (A) કાયદાઓ
- (B) ખાદ્યપદાર્થના ભાવ
- (C) કર્મચારીને રોકવા માટે કાનૂની ગૂંચવણ
- (D) કલમોનું ઘડતર

14. કેન્ટીનમાં ગ્રાહક સંતોષ ચોકકસ કરવા માટે મહત્વના નિર્ણયાત્મક મુદ્દા છે :

- (A) ખોરાકમાં વિવિધતા અને ઉત્તમ સેવા
- (B) સલામતિ અને સફાઈ
- (C) ખોરાકનો રંગ અને બનાવટ (ટેકસચર)
- (D) પોષણ અને રાંધવાની પ્રક્રિયા

15. "LIFO-FIFO" system is used for operating :

- (A) H.K. department
- (B) F. & B. department
- (C) Store issues
- (D) Stockless purchases

16. Which of the following builds self confidence and sense of security with respect to clothing ?

- (A) Good fibre
- (B) Costly cloth
- (C) Appropriate fashion
- (D) None of the above

17. 'SS' in a paper pattern stands for :

- (A) Sleeve seam
- (B) Selvedge side
- (C) Shoulder seam
- (D) Side seam

15. "લીફો-ફીફો" પદ્ધતિ નીચેના વિભાગના સંચાલન માટે વપરાય છે :

- (A) એચ.કે. ડીપાર્ટમેન્ટ
- (B) એફ. એન્ડ બી. ડીપાર્ટમેન્ટ
- (C) સ્ટોર્સ ઈસ્યુ
- (D) સ્ટોકલેસ ખરીદી

16. કપડાંનાં સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું પરિબળ આત્મ-વિશ્વાસ અને સલામતિની ભાવના પેદા કરે છે :

- (A) સારા પ્રકારનાં રેષા
- (B) કિંમતી કાપડ
- (C) યોગ્ય ફેશન
- (D) ઉપરમાંથી એક પણ નહીં

17. પેપર પેટર્નમાં 'એસએસ' નો અર્થ :

- (A) બાંયનો સાંધો
- (B) બાંયની બાજુ
- (C) ખભાનો સાંધો
- (D) બાજુનો સાંધો

18. Broken lines create a :

- (A) Restful effect
- (B) Stabilising effect
- (C) Disturbing effect
- (D) Sleepy effect

19. Some of the promotional tools used by apparel industry are :

- (A) Catalogues
- (B) Line brochures
- (C) Trunk/road shows
- (D) All of the above

20. Vegetable matter is removed through the process of :

- (A) Parchmentization
- (B) Carbonisation
- (C) Scouring
- (D) Decating

18. તૂટેલી લાઈનો નીચેનામાંથી શું બનાવે છે :

- (A) રેસ્ટફૂલ ઈફેક્ટ
- (B) સ્ટેબીલાઈઝીંગ ઈફેક્ટ
- (C) ડીસ્ટર્બીંગ ઈફેક્ટ
- (D) સ્લીપી ઈફેક્ટ

19. વસ્ત્ર ઉદ્યોગમાં વેચાણમાં વધારો કરવા માટે વપરાય છે :

- (A) કેટલોગ્સ
- (B) લાઈન બ્રોશર્સ
- (C) ટ્રંક/રોડ શો
- (D) ઉપરના બધાં જ

20. વનસ્પતિક તત્વોને દૂર કરવા માટે નીચેની પદ્ધતિ વપરાય છે :

- (A) પાર્ચમેન્ટાઈઝેશન
- (B) કાર્બોનાઈઝેશન
- (C) સ્કાઉરીંગ
- (D) ડિકેટીંગ

21. The most suitable detergent for washing of woollens is :
- (A) Acidic
(B) Non-ionic
(C) Basic
(D) Ionic
22. Huckaback design is made with :
- (A) Simple loom
(B) Shuttleless loom
(C) Jacquard attachment
(D) Dobby attachment
23. The following helps in quality certification of textiles in India :
- (A) AEPC
(B) Textile Committee
(C) WTO
(D) NIFT
24. Source of cellulose fibres is :
- (A) Animal
(B) Plant
(C) Mineral
(D) Chemical
21. ઊનના કાપડને ધોવા માટે સૌથી શ્રેષ્ઠ ડીટર્જન્ટ :
- (A) એસીડીક
(B) નોન આયોનીક
(C) બેઝીક
(D) આયોનીક
22. 'હકાબેક' ડીઝાઈન શેના દ્વારા બનાવાય છે ?
- (A) સીમ્પલ લુમ (હાથશાળ)
(B) શટલ વગરની લુમ (હાથશાળ)
(C) જેકાર્ડ એટેચમેન્ટ
(D) ડોબી એટેચમેન્ટ
23. કાપડની ક્વોલીટીને માપવા માટે ભારતમાં જેના દ્વારા મદદ થાય છે :
- (A) એ.ઈ.પી.સી.
(B) ટેક્સટાઈલ કમીટી
(C) ડબલ્યુ.ટી.ઓ.
(D) એન.આઈ.એફ.ટી.
24. સેલ્યુલોઝ ફાઈબર્સના પ્રાપ્તીસ્થાનો :
- (A) પ્રાણીજ
(B) વનસ્પતીજ
(C) મીનરલ
(D) કેમીકલ

25. Carding and drawing are the steps used in the manufacture of :

- (A) Fabric
- (B) Yarn
- (C) Filament
- (D) Fibre

26. "Simo-Chart" is :

- (A) A step-by-step description of a given task
- (B) Simultaneous motion-cycle chart
- (C) A stop watch technique consists of recording job
- (D) One where symbols given may be used to watch task

27. The law of color area says :

- (A) Light value seems to increase the size of an object
- (B) Dark color suggests foreground and are appropriate for rugs
- (C) The larger the area to be covered, less intense color should be used
- (D) When one uses any three hues that are equidistance on color wheel, it creates cool effect

25. નીચેનામાંથી કોની બનાવટમાં કાર્ડિંગ તથા ડ્રોઈંગની પ્રક્રિયા કરાય છે :

- (A) ફેબ્રીક
- (B) યાર્ન
- (C) ફીલામેન્ટ
- (D) ફાઈબર

26. "સીમો-ચાર્ટ" એટલે :

- (A) આપેલાં કાર્યની પદ્ધતિની એક પછી એક વિગતો
- (B) સાયમલટેનીયસ મોશન-સાયકલ ચાર્ટ
- (C) કાર્યને રેકોર્ડ કરવાની પદ્ધતિ કે જેમાં સ્ટોપ-વોચ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય
- (D) કાર્યને કાળજીપૂર્વક જોવા માટે ચિન્હોનો ઉપયોગ કરવો

27. રંગ ઉપયોગનો નિયમ કહે છે કે :

- (A) આછા રંગ વસ્તુના કદને વધારે છે
- (B) ઘાટા રંગ અગ્રભૂમિ સૂચવે છે અને તેથી તે રંગ માટે યોગ્ય છે
- (C) મોટા કદના એરીયા માટે ઓછા તીવ્ર રંગનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ
- (D) રંગચક્રમાં એક સરખા અંતરે આવેલા ત્રણ રંગનો ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે તે ઠંડી અસર ઉત્પન્ન કરે છે

28. "Synergy" is a journal associated with researches mainly in the area of :

- (A) Energy
- (B) Environment
- (C) Management
- (D) Solar energy

29. Planning function begins with determination of :

- (A) Target market
- (B) Future objectives
- (C) Risks
- (D) Past mistakes

30. The word not associated with consumer education is :

- (A) CEE
- (B) CERC
- (C) VOICE
- (D) CPA

28. "સાયનર્જી" એ એક સંશોધન પત્ર છે જે મુખ્યત્વે નીચેની બાબતને આવરી લે છે :

- (A) ઊર્જા
- (B) પર્યાવરણ
- (C) વ્યવસ્થાપન
- (D) સૌર ઊર્જા

29. આયોજનનું કાર્ય નીચેની બાબત નક્કી કર્યા પછી શરૂ થાય છે :

- (A) નિયોજિત બજાર
- (B) ભવિષ્યનાં ધ્યેયો
- (C) જોખમો
- (D) ભૂતકાળની ભૂલો

30. આહક શિક્ષણ સાથે ન સંકળાયેલ હોય તેવો શબ્દ છે :

- (A) સી ઈ ઈ
- (B) સી ઈ આર સી
- (C) વોઈસ
- (D) સી પી એ

31. As per Erikson the concept of generativity refers to :

- (A) Moral and Ethical obligations to nurture future generation
- (B) The desire to become a parent by having one's own offspring
- (C) The ability to establish financial security for one's self
- (D) Active acceptance of aging

32. Which of the following is *not* a principle of human development ?

- (A) Optimal tendency
- (B) Critical periods
- (C) Certain problem behaviours are normal at particular stage
- (D) Everyone proceeds at the same pace

33. Young children learn motor skills quickly because :

- (A) They enjoy repetition and imitation
- (B) Their muscles are not developed
- (C) Training helps more than maturation
- (D) They have more play materials

31. એરીકશન પ્રમાણે જીનરેટીવીટીનો સાચો અર્થ કયો છે :

- (A) આગળની પેઢીઓની ઘડતર માટે નૈતિક જવાબદારી
- (B) પોતાનાં બાળકને જન્મ આપી માતા-પિતા બનાવાની ઇચ્છા ધરાવે
- (C) પોતાનાં માટે આર્થિક સલામતી પ્રાપ્ત કરવાની ક્ષમતા ધરાવવી
- (D) વૃદ્ધા-વસ્થાને સકારાત્મક રીતે સ્વીકારવી

32. નીચેનામાંથી કયો માનવ વિકાસનો સિદ્ધાંત ના કહેવાય :

- (A) ઓપ્ટીનલ ટેનડેન્સી
- (B) ક્રીટીકલ પીરીયડ
- (C) કઈ સમસ્યાત્મક વર્તનો એ અવસ્થા દરમ્યાન સ્વાભાવિક મનાય છે
- (D) દરેક વ્યક્તિની પ્રગતિ એક જ ગતિથી થાય

33. નાના બાળકો શારીરિક હલન-ચલનની આવડતો ઝડપથી શીખે છે કારણ કે :

- (A) એમને દોહરાવવાની અને નકલ કરવામાં મજા પડે છે
- (B) તેમનાં સ્નાયુઓનો પૂર્ણ વિકાસ થયેલ નથી
- (C) પરીપક્તવા કરતાં તાલીમ વધારે મદદરૂપ થાય છે
- (D) તેમની પાસે ઘણાં રમતનાં સાધનો છે

34. One of the important features of "Childs Rights" is :

- (A) Only survival right is most important
- (B) When one right is violated, other rights are automatically affected
- (C) Responsibilities are more important than rights
- (D) Poverty is the only barrier in accessing rights

35. One can foster independence and initiative in children best by :

- (A) Providing a series of compulsory activities
- (B) Preset drawings to colour
- (C) Encouragement to plan and carry out small tasks
- (D) Constant instructions about what to do

34. આમાંથી બાળ-અધિકારનાં કયું પ્રમુખ લક્ષણ છે :

- (A) જીવત રહેવાનો અધિકાર સૌથી મહત્વનો છે
- (B) જ્યારે એક હકકનું ઉલ્લંઘન થાય છે, ત્યારે તેણી અસર બીજા હકકો ઉપર થાય છે
- (C) હકક કરતાં જવાબદારી વધુ મહત્વની છે
- (D) બાળ અધિકારની પ્રાપ્તિમાં ગરીબી એક જ મુખ્ય બાધક છે

35. બાળકને સ્વતંત્ર અને અગવાઈ બનાવવા માટે શું કરવું જોઈએ :

- (A) કમબદ્ધ ફરજિયાત પ્રવૃત્તિઓ આપવી
- (B) પહેલેથી તૈયાર કરેલા ચિત્રો રંગવા આપવું
- (C) નાનાં કાર્યોના જાતે આયોજન અને પૂર્ણ કરવા માટે તક અને પ્રેરણા આપવી
- (D) શું કરવું તેણી સતત સૂચના આપતા રહેવું

36. Direct and visible factor which determines the status of Non-formal education is its :

- (A) Supervision
- (B) Observation
- (C) Impact on people
- (D) Number of programmes

37. Functional literacy denotes that literacy must be linked :

- (A) Attitudes of person
- (B) Personal development
- (C) Sympathetic approach
- (D) Gainful employment

38. The most appropriate aid to use in development programme in remote areas is :

- (A) Chart
- (B) Model
- (C) Puppet
- (D) Handout

36. અનૌપચારિક શિક્ષણમાં પરિસ્થિતિ નક્કી કરવા સીધો અને દેખાય એવો પરિબલ છે :

- (A) નિરીક્ષણ
- (B) અવલોકન
- (C) લોકો પરની અસર
- (D) કાર્યક્રમોની સંખ્યા

37. કાર્યાન્વિત સાક્ષરતા સૂચવે છે કે સાક્ષરતાનો મેળ નીચેની બાબતો સાથે કરવો જોઈએ :

- (A) વ્યક્તિનું વલણ
- (B) વ્યક્તિગત વિકાસ
- (C) સહાનુભૂતિનો અભિગમ
- (D) અર્થોપાર્જિત કાર્ય

38. જ્યાં સહેલાઈથી ન પહોંચી શકાય એવા વિસ્તારોમાં વિકાસ કાર્યક્રમનાં ઉપયોગમાં આવનારા સાધન સૌથી વધારે યોગ્ય છે :

- (A) ચાર્ટ
- (B) મોડેલ
- (C) કઠપુતળી
- (D) ચોપાનીયું

39. The best approach to prepare curriculum for non-formal education is :

- (A) Cultural approach
- (B) Trial based
- (C) Functional approach
- (D) None of the above

40. In community development programme differences between leaders and his followers in terms of knowledge and socio-economic status is referred to :

- (A) Homophily
- (B) Cohensive
- (C) Incohensive
- (D) Heterophily

39. અનૌપચારિક શિક્ષણનો અભ્યાસક્રમ તૈયાર કરવા ઉત્તમ અભિગમ છે :

- (A) સાંસ્કૃતિક અભિગમ
- (B) પ્રયત્ન પર આધારિત
- (C) કાર્યાન્વિત અભિગમ
- (D) ઉપરનું કોઈ પણ નહીં

40. સમૂહ વિકાસ કાર્યક્રમમાં નેતા તથા તેના સાથીઓનો તફાવતો સામાજિક તથા આર્થિક સ્થિતિ તથા જ્ઞાન સાથે સંબંધ ધરાવે છે :

- (A) સમાનતા (હોમોફિલી)
- (B) સંયોજકતા
- (C) બિનસંયોજકતા
- (D) વિલિંગાનુરાગી (હેટેરોફિલી)

41. Communication in meetings will be less effective when :
- (A) People feel comfortable and secure
- (B) Have freedom from fear and anxiety about others
- (C) People feel on equal status
- (D) Contribution to the discussion is received only from important people
42. The following is the feature of globalised media :
- (A) Promotion of inter-cultural relationship
- (B) Community based messages
- (C) Strengthening cohesiveness among regions
- (D) Welfare of the communities
43. Print media is most useful as it :
- (A) Attracts attention
- (B) Has large coverage
- (C) Is inexpensive
- (D) Is easy to obtain
41. મીટીંગમાં સંચાર ઓછો અસરકારક બને છે જ્યારે :
- (A) લોકો આરામ અને સલામતિ અનુભવે છે
- (B) બીજા વ્યક્તિની બીક અને અધીરાઈથી છૂટકારો અનુભવે
- (C) વ્યક્તિ એક સમાન સ્તરનો અનુભવ કરે
- (D) ફક્ત મહત્વના વ્યક્તિઓ પાસેથી ચર્ચામાં ફાળો મળે
42. વૈશ્વિક માધ્યમની નીચેની લાક્ષણિકતા છે :
- (A) આંતર-સાંસ્કૃતિક સંબંધોને આગળ વધારે
- (B) સંદેશાને સમાજલક્ષી બનાવે
- (C) પ્રદેશોમાં સુસંબદ્ધતા મજબૂત બનાવે
- (D) સમુદાયના કલ્યાણાર્થે થયો હોય
43. છાપેલાં માધ્યમો સૌથી વધુ ઉપયોગી છે કારણ કે :
- (A) તે ધ્યાન ખેંચે છે
- (B) તે બહોળો સમુદાયને આવરી લે છે
- (C) તે ઓછું ખર્ચાળ છે
- (D) તે મેળવવું સહેલું છે

44. The basic requirement of effective development communication messages is :

- (A) Theme of the message
- (B) Organization of the message
- (C) Clarity of the message
- (D) Familiarity of the message

45. Effective classroom communication mostly requires :

- (A) Large number of students
- (B) Interactions among students
- (C) Evaluation by the teacher
- (D) Presence of teacher

46. While trying to understand relationship between variables, a researcher should :

- (A) Attempt to partition variables/ find intervening variables as need be
- (B) Always use Pearson's 'r'
- (C) See that data is in the form of ranks
- (D) Never look for rival or alternative explanations

47. A pre-post test control group design is expressed using the formula :

- (A) ROXO
- (B) RXO
- (C) RROX
- (D) OOXR

44. વિકાસલક્ષી સંચાર સંદેશની મૂળભૂત જરૂરિયાત છે :

- (A) સંદેશનું વિષય
- (B) સંદેશનું સંગઠન
- (C) સંદેશની સ્પષ્ટતા
- (D) સંદેશની પરિચિતતા

45. અસરકારક વર્ગ સંચાર માટે જરૂરી છે :

- (A) મોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓ
- (B) વિદ્યાર્થીઓમાં વાતચીત (આદાન-પ્રદાન)
- (C) શિક્ષક દ્વારા મૂલ્યાંકન
- (D) શિક્ષકની હાજરી

46. ચલો વચ્ચેનો આંતરસંબંધ સમજતી વખતે સંશોધકે કઈ વાત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ :

- (A) ચલોના વિભાગીકરણ/મધ્યસ્થીક ચલોને જરૂરિયાત મુજબ શોધવા
- (B) હંમેશા પીયરસન 'r' નો પ્રયોગ કરવો
- (C) માહિતી ક્રમાંક (રેન્ક ઓર્ડર) મુજબ હોય તે જોવું જોઈએ
- (D) ક્યારે પણ પરસ્પર વિરોધી સ્પષ્ટીકરણ ન કરવું

47. નીચેનામાંથી કયું સૂત્ર પ્રી-પોસ્ટ ટેસ્ટ કંટ્રોલ ગ્રુપ ડીઝાઈન દર્શાવવા વપરાય છે :

- (A) ROXO
- (B) RXO
- (C) RROX
- (D) OOXR

48. Which step is *not* applicable to standardisation of a test ?
- (A) Development of an item pool
 (B) Manipulation and control of variables
 (C) Production of normative data
 (D) Establishment of internal consistency
49. A qualitative researcher can avoid biases by :
- (A) Continually examining all steps in view of research questions
 (B) Sharing findings always with community
 (C) Rigorous statistical testing
 (D) Always using multiple methods
50. Sample size in research is determined based on :
- (A) Easy availability and access
 (B) Thesis submission data
 (C) Norms established by the government
 (D) The type of analysis and desire for generalisation
48. નીચેનામાંથી કયુ પગલું ટેસ્ટને સ્ટાન્ડર્ડાઈઝ કરવા યોગ્ય નથી :
- (A) આઈટમ પુલ બનાવવો
 (B) ચલોનું મેનીપ્યુલેશન તથા કંટ્રોલ
 (C) માનક માહિતીનું ઉત્પાદન
 (D) આંતરિક સંગતતાનું સ્થાપન
49. નીચેનામાંથી શેના દ્વારા ક્વોલીટેટીવ સંશોધક પૂર્વગ્રહો નિવારી શકે છે :
- (A) સંશોધન પ્રશ્નોના સંદર્ભે પોતાના દરેક પગલાનું સતત પરીક્ષણ કરવું
 (B) સમાજ સાથે પોતાના નિષ્કર્ષો સતત વહેંચવા
 (C) સઘન સ્ટેટેસ્ટીકલ ટેસ્ટીંગ
 (D) હંમેશા એક કરતાં વધુ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવો
50. સંશોધનમાં સેમ્પલ સાઈઝ નક્કી કરવાનો આધાર શેના ઉપર છે :
- (A) સરળ પ્રાપ્યતા તથા સુગમતા
 (B) થીસીસ સબમીશન ડેટા
 (C) સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત કરેલ ધોરણો/માનકો
 (D) પૃથકકરણ (એનાલીસીસ) ના પ્રકારો અને સામાન્યીકરણની ઇચ્છા

ROUGH WORK

SEAL